

Napori se obrestujejo

Letošnje leto smo označili kot leto intenzivnega boja za stabilizacijo gospodarstva, ali določene povedano: skušali bomo zaustaviti divljanje cen prek razumnih meja in zmanjšati naš primanjkljaj v mednarodni menjavi blaga in storitev. Ti osnovni nalogi bo moč doseči le s povečano produktivnostjo dela, z varčevanjem na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja, z omejevanjem uvoza in pospeševanjem izvoza...

• Prav na področju zunanjetrgovinske menjave bomo morali v letošnjem letu storiti odločne korake naprej, če nečemo, da se bodo škarje med našim deviznim prilivom in odlivom še bolj razprle in nas s tem prisilile v najemanje novih kreditov v tujini, zato da bi lahko odplačevali anuitete za že dobljene kredite. Seveda pa je takšno opredelitev veliko lažje zapisati, kot pa jo uresničiti v praksi, kajti na mednarodnem trgu je konkurenca tako zaostrena, da je le težko prodati izdelke po kolikor toliko sprejemljivih cenah.

• Tako se je jugoslovansko gospodarstvo znašlo na videz v zelo težavnem položaju — prodajalo naj bi v tujini, kjer pa so cene pre nizke, da bi lahko pokrilo vsaj lastne stroške. Prodaja z izgubo je po ekonomskih zakonih sicer možna, vendar le krajši rok — le toliko časa, da proizvajalec osvoji novo tržišče, na daljši rok pa takšno poslovanje seveda ne more biti cilj poslovne politike.

• In kako se je v tem položaju znašlo šišensko gospodarstvo? Lahko zapišemo, da bo pri uresničitvi zastavljenih nalog lahko uspešno sodelovalo. Vodilni predstavniki šišenskega gospodarstva so namreč že pred leti svoj nadaljnji razvoj povezali z usmeritvijo prodaje na mednarodni trg. Res je bilo sprva precej težav, toda danes imajo vodilne šišenske delovne organizacije zagotovljeno prodajo v tujino po sprejemljivih cenah, tako da je izvoz tudi ekonomsko upravičen. Boj za osvojitve tržišč tako na konvertibilnem kot na klirinškem področju in v deželah tretjega sveta je bil trd, zagrizen, prepleten z mnogimi težavami in nevšečnostmi, toda končni uspeh je dokazal, da so bila odrekovanja za doseg tega cilja upravičena.

• V zdajšnji gospodarski situaciji, ko je na svetovnem trgu opaziti recesijo in ko se doma soočamo z dolgotrajno in naporno bitko za stabilizacijo, so se ta odrekovanja obrestovala, visoka poslovnost in kakovost izdelkov pa zagotavljata, da bodo šišenske organizacije svoje izvozne rezultate lahko še izboljšale.

• Za vse organizacije, ki pa šele prodirajo na mednarodni trg, je prehojena pot Litostroja, Rašice, Dekorativne, Agrostroja in drugih organizacij, kajipot uspeha na negotovem svetovnem trgu.

France Kmetič

Po prvih treh mesecih leta stabilizacije

Izvoz postaja nuja

Pravkar bomo zakoračili čez prag prvega trimesečja naših letošnjih stabilizacijskih prizadevanj, vendar že sedaj skrbno spremljamo znake teh gibanj. Prav gotovo je, da je ena pomembnih, celo najbolj pomembnih postavk teh ciljev tudi naše vključevanje v mednarodno delitev dela. Ne samo, da skušamo zmanjševati našo kronično negativno zunanjetrgovinsko bilanco in da ustvarjamo prepotrebna devizna sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo, ampak prilagajamo razmeram na svetovnem trgu tudi našo ekonomiko, kajti prav tu se naši proizvodi soočajo s cenami proizvodov razvitejših gospodarstev, to pa ima za posledico naše stabilizacijsko obnašanje.

Nikakor ni mogoče zanikati, da se šišensko gospodarstvo že doslej ni uspešno postavljalo po robu hudi konkurenci na tujih tržiščih, vendar ni mogoče trditi, da je že izrabilo vse možnosti in svoje sposobnosti. Pravkar sklenjeni sporazum z EGS mu ponuja nove možnosti. Ker bodo določene klavzule sporazuma začeli uporabljati že s 1. julijem, je nujno, da združeno delo v naslednjih treh mesecih ponovno preveri svoje izvozne načrte in si kar najbolj prizadeva za izrabo vseh možnosti izvoza, ki mu jih sporazum nudi. Seveda ni sporazum nikakršna čarobna palica, s katero nam bo omogočen prost vstop na tržišča EGS, temveč le priložnost za večjo angažiranost in zavzetost za osvajanje teh tržišč.

Med organizacije združenega dela, ki si najbolj prizadevajo za večji izvoz svojih proizvodov, sodi zlasti Litoštroj. Na tujih trgih je z njimi prisoten že cela tri desetletja. Pomemben delež v njegovem letošnjem gospodarskem načrtu ima prav gotovo zopet izvoz. Na to kaže podatek, da ima za letošnje sprejetih izvoznih naročil v vrednosti prek 362 milijonov dinarjev ali preračunano za 20 milijonov dolarjev. Res je, da prevladuje izvoz s klirinškim načinom plačila, to je s pobotom izvoza z uvozom predvsem v socialistične dežele ter da to predstavlja 65 odstotkov vsega izvoza, vendarle je tudi res, da ga ne gre zanemarjati, kajti tudi na ta tržišča ni mo-

goče prodirati s cenami, če so višje od svetovnih. Ostalih 35 odstotkov izvoza odpade na konvertibilna tržišča. Litoštroj bo izvažal predvsem vodne turbine in hidromehansko opremo, specialne žerjave, preoblikovalne stroje in razne rezervne dele kar v 18 držav.

Zanimivo in pohvalno je, da je izrabil priložnost osvajanja tržišč dežel v razvoju, s čimer ustvarjamo tudi ugodne politične pogoje. Na te dežele se naslanja 31 odstotkov vsega izvoza, toda tudi tega trga ni bilo lahko osvojiti, saj so bila naročila pridobljena v hudi mednarodni konkurenci. V Litoštroju pravijo, da njihovo zadovoljstvo ni sladko, kajti nemalokrat so se vračali z mednarodnih licitacij razočarani in praznih rok. Največkrat je dobil posel tisti, ki je bil najcenejši. Zato ocenjujejo, da o tem tudi pri njih še vedno vse premalo razmišljajo in ukrepajo. Res je, da so zanje domače cene ugodnejše in da ob njih dosega večji dohodek, vendar je to lahko le nevarna skušnjava. Zavedajo se, da brez izvoza ne bi mogli uvoziti vseh tistih stvari, ki so jim za redno proizvodnjo nujno potrebne. Brez izvoza, pravijo, skratka ne bi šlo.

Izkušnje in spoznanja v Litoštroju so zelo poučna. Slej ko prej se bodo v današnjih pogojih gospodarjenja morali sprijazniti z njimi še v marsikateri organizaciji združenega dela, če bodo hoteli varno krmariti med zaostrenimi črmi ekonomike, ne da bi ogrozili svoj obstoj in socialno varnost zaposlenih.

I. Osolnik

PROSLAVA V KS STANEŽIČE-MEDNO

(jk) Mladina iz Stanežič, Medna ter Guncelj je ob dnevu žena pripravila ženam v krajevni skupnosti daljši in zanimiv kulturni program. Na proslavi v Stanežičah je predsednik Skupščine občine Ljubljana-Siška tov. Franc Dejak podelil šestim krajanom državna odlikovanja, dvema pa medalji, s katerima jih je odlikoval tovariš Tito. Prejeli so jih za svoje zasluge v NOV in v povojni socialistični graditvi.

DVE O TELEFONIH



Po več kot petih letih so tudi stanovalci soseske Draveljska gmajna dobili javno telefonsko govornico. Več kot 2.000 prebivalcem te soseske, ki je vsem znana po nekvalitetni gradnji in sanaciji, ki še vedno poteka, ni treba več za vsak telefonski pogovor v Koseze, Dravlje ali celo na pošto v Šiško, saj je v govornico nameščen telefon za medkrajevne pogovore. (Foto: C. Pavlin)



Pomanjkanje telefonskih priključkov občutijo tudi krajski krajevni skupnosti Dravlje, Bratov Babnik in Dolomitskega odreda, saj je do telefona skoraj nemogoče priti. Ker pa sedaj gradijo v Dravljah med staro in novo Vodnikovo cesto novo pošto, se bo takšen položaj z leti izboljšal. Vendar je sedaj na gradbišču dokaj mirno, zato je vprašanje, če bo pošta zgrajena do predvidenega roka. (Foto: C. Pavlin)